

СТАНОВИЩЕ

От

проф. д-р Ивета Антонова Коева, дм

Медицински Университет, Пловдив, катедра Анатомия, хистология и ембриология

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Научна специалност: „Анатомия, хистология и цитология“

Шифър: 03.01.02

Автор: д-р Димо Стоянов Стоянов

Форма на докторантурата: редовна форма на обучение

Катедра: Анатомия и клетъчна биология при МФ на Медицински Университет, Варна

Тема: „Роля на транскрипционен фактор Zbtb20 в развитието на интерневрони в крайномозъчна кора на мишка“

Научен ръководител: проф. д-р Антон Божидаров Тончев, дмн- Медицински Университет, Варна, катедра Анатомия и клетъчна биология

Със Заповед № Р-109-481/14.12.2022г на Ректора на Медицински Университет "Проф. Д-р Параскев Стоянов" – Варна съм определен за член на научното жури по процедура за защита на дисертационен труд на тема **„Роля на транскрипционен фактор Zbtb20 в развитието на интерневрони в крайномозъчна кора на мишка“** за придобиване на образователна и научната степен „Доктор“ в област на висше образование 7 „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1 „Медицина“ (специалност „Анатомия, хистология и цитология“). Автор на дисертационния труд е **д-р Димо Стоянов Стоянов** от катедрата по Анатомия и клетъчна биология, Медицински факултет на Медицински Университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" – Варна.

1. Общо представяне на докторанта и процедурата

Докторантът д-р Димо Стоянов Стоянов е завършил висшето си образование като магистър по специалността медицина в МУ „Проф. д-р П. Стоянов“, Варна през 2016.

Асистент е в катедра „Анатомия и клетъчна биология” при МУ „Проф. д-р П. Стоянов“, Варна от 2016 год. През 2018 е зачислен като редовен докторант към същата катедра, а през 2021 г. придобива специалност „Анатомия, хистология и цитология“.

Д-р Стоянов участва като изследовател в конкурсно финансиран научно-изследователски проект към МУ, Варна на тема: „Роля на транскрипционен фактор *Zbtb20* за развитието на кортикалните интерневрони в мозък на бозайници”. Член е на Български Лекарски Съюз и Българско Анатомично Дружество.

Представеният от д-р Димо Стоянов комплект материали на хартиен/електронен носител е в **пълно съответствие** с Чл.69 от Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна и включва следните документи:

1. Молба по образец до ректора за откриване на процедура;
2. Автобиография по европейски формат;
3. Протокол от предварителното обсъждане в катедрата;
4. Автореферат;
5. Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
6. Справка за спазване на минималните национални изисквания;
7. Списък на публикациите;
8. Дисертационен труд;
9. Копия на публикациите по темата на дисертационния труд;
10. Документ за внесена такса, съгласно тарифата.
11. Комплект документи на хартиен носител от т. 1 до т. 10-3 броя;
12. Комплект документи от т. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 - 7 броя.

2. Актуалност на тематиката

Редица проучвания разкриват директната връзка между отклонения в нормалното развитие на кортикалните интерневрони и заболявания от аутистичния спектър, шизофрения и умствено изоставане. Процесите на пролиферация, миграция и матурация на кортикалните интерневрони са под контрола на редица гени, част от които са обект на интензивни проучвания и ефектите им са изяснени до голяма степен. В тази връзка, настоящата разработка се фокусира върху транскрипционен фактор *Zbtb20*, нов и все още не достатъчно проучен регулатор на невrogenезата на ГАМК-ергичните интерневрони, използвайки модел на трансгенни мишки с инактивация на *Zbtb20* гена. Разбирането на регулаторните механизми в процесите на пролиферация и диференциация на популаци-

ята интерневрони в крайномозъчната кора би допринесло за развитието и усъвършенстването на клиничната неврология. Избраната от д-р Димо Стоянов тема на дисертационен труд е актуална и с висока научна стойност. Целта е с адекватна формулировка спрямо включения в дисертацията материал за изследване, задачите също са пълно и точно определени.

3. Познание на проблема

Библиографията на дисертационния труд включва 160 литературни източници (всички на латиница), повечето от които от последните години. Прави впечатление доброто познание състоянието на проблема от страна на дисертанта и творческия подход към използвания литературен материал. Към литературния обзор са представени 12 фигури.

4. Методика на изследването

Включеният материал за изследване, приложените методи, количествения и фенотипен микроскопски анализ на клетъчните популации, както и статистическа обработка на получените данни напълно кореспондират на поставените цел и задачи и са с изключително висока информативна стойност по отношение на очакваните резултати.

Детайлно е проследена експресията на *Zbtb20* в прогениторни клетки на субпалиума на мишки-нормални животни и мутанти; имунофенотипизирани (соматостатин, паралбумин, Sp8, Coup TF2, Prox1, допълнителен маркер Lhx6- позитивни и др.) са субпопулациите интерневрони в герминативните зони на субпалиума на различни етапи от постнаталното развитие; извършен е анализ на пролиферацията на интерневроните в герминативните зони; сравнена е експресията на панел от гени свързани с развитието на кортикалните интерневрони при контролни и мутантни животни на определен ембрионален стадий; установена е експресията на *Zbtb20* при трансгенни мишки спрямо контроли и е изяснена ролята на този фактор в ембрионални животни.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд съдържа 119 стандартни страници, онагледен е с 34 фигури и 3 таблици, с достатъчен по обем литературен обзор, ясно определени цел и задачи, изчерпателно описани материал и използвани методи.

Резултатите са представени на разбираем научен стил и са илюстрирани с фотодокументация с изключително високо качество. Дискусията е с интерпретативен характер. Основните изводи от научната разработка, свързани с експресията на транскрипционния фактор *Zbtb20* в хода на развитието на интерневроните на крайномозъчната кора и ролята му в регулаторните пътища са ясно дефинирани и формулирани.

Приносите на дисертационния труд биха могли да се отнесат към такива с *фундаментално-теоретичен характер* – резултатите от настоящата научна разработка дават нова информация относно ембрионалното развитие на интерневроните в мозъка на бозайници и ролята на транскрипционния фактор Zbtb20 в този процес. Изясняването на гените и значението им в неврогенезата ще позволи разработването на нови терапевтични стратегии при невродегенеративи и психични заболявания.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Дисертантът е представил 3 публикации и 6 участия в национални и международни научни форуми, свързани с темата на научната разработка. Публикациите са в български и чужди списания като в две публикации дисертантът е на първо място, което недвусмислено отразява приноса му в научните разработки.

От прегледа на представените материали бих могла да заключа, че проведеното дисертационно изследване е резултат на личното участие на докторанта, както и получените резултати и формулираните приноси в пълна степен са негова лична заслуга.

Нямам критични забележки и препоръки към проведеното изследване и представените материали.

7. Автореферат

Авторефератът е изготвен според изискванията, с високо качество на илюстративния материал и в достатъчен обем, за да бъдат напълно отразени основните резултати, постигнати в дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна. Представените материали и резултати от научната разработка **напълно** съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Варна за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторанта д-р Димо Стоянов Стоянов **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност анатомия, хистология и цитология като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен 'доктор'* на д-р Димо Стоянов Стоянов в докторска програма по научната специалност „Анатомия, хистология и цитология” (03.01.02).

10.01.2023 г.

Изготвил становището:

(проф.д-р Ивета Коева, дм)